

Pesti utca

Abudai bérház udvarára üggyel-bajjal tolja be ócska szerszámát a kintornás ember. Megáll az udvar közepén, s forgatni kezdi a nyűtt forgantyút. Apró gyerekek szájátva nézik az ismeretlen, nyekergő gépet. Hallgatják egy darabig, majd elmosolyodnak, és fitymálva odébbállanak. Egyik-másik a fülét is befogja.

Arra gondolunk, hogy nem is olyan régen micsoda bűvös titkok hordozója volt egy ilyen piros szövettel bevont, negélyes képecskékkel díszített tolható csodaszekrény. A ház gyerekei mind az udvarra tolultak, s a felnőttek is gyönyörűséggel andalodtak el a Duna keringő hangjainál. Még táncolni is így tanultak a gyerekek, s városrészeken át kísérték órákon át a kintornát.

Ma a külvárosi gyerekek is csak egy gombot kell megforgatnia, s Hubermann, Backhaus muzsikálja, Piccaver, Németh Mária éneklí a legválasztékosabb zenei műsort.

A kintorna ma olyan időszerűtlen a pesti utcán, mintha térdnadrágban, rizspos vendéghajjal járkálna valaki a körutakon.

•

Egyébként mostanában, a farsang végén, ilyesmit is láthattunk. Elszegényedtünk. Kocsira nemigen telik, de azért mulatni, szórakozni mégiscsak kell. Jelmezben, báli ruhában, gyalogosan bandukoltak ez idén a farsangolók a bállokba. A hölgyek után szobalány viszi a báli cipőt, belépőt. Majdnem úgy, mint valamikor régen, amikor még a lámpást is magukkal kellett vinniök, nehogy sötétben botorkáljanak hazafelé.

•

Több év óta egy kisgyerek járja a pesti utcákat és koldul.

– Éhes vagyok – mondta egyszerűen, s ennek az egyszerű, megdöbbentő mondatnak senki se tudott ellenállni. Hogyne adtak volna egy gyermeknek, aki éhes.

A napokban újra találkoztunk vele. Alig ismertünk rá. Megnőtt, meghízott, jóképű siheder lett belőle. Most is a régi gépies hangon mondta el mondókáját, az egyszerű tőmondatot:

– Éhes vagyok.

Különös volt, hogy ez a gyermek mintegy a szemünk előtt nőtt, fejlődött nagyfiúvá. Régente a koldus megkövesedett alak volt az utcasarkon, változatlan, szinte szoborszerű. Csak öreg koldus volt, s egyformán öreg maradt, amíg egyszer el nem tűnt. Most először láttunk egy koldust felnőni. A kis koldusból nagy koldus lett.

•

A nagymama ellátogatott az iskolába. Unokája intőt hozott a latinból, s ő szontyolodottan ment megtudni, mi most a teendő.

A tanár megsajnálta a kétségbeesett nagymamát, s megígérte, hogy egy hét múlva fölszólítja a gyereket, addig készüljön el jól az anyagból. A nagymama egész héten nyugtalan volt. Utolsó napon már alig találta a helyét.

– Mi a baj, nagymama? – faggatták. – Miért olyan izgatott?

– Magam sem tudom – felelte. – Gyurinak holnap felelnie kell latinból s én folyton azt hiszem, hogy nekem kell felelnem, pedig egy árva szót se tudok latinul.

-i.

1934. február 18., vasárnap, 13. old.

Kisdedek közt

Délelőtt tíz óra. Az óvónéni leteszi asztalára a hegedűt. Vége a játéknak. A gyerekek kosárcáikhoz futnak. Egyike-másika – különösen a kisfiúk – máris majszolja a kelt mákos kalácsot, a zsíros kenyeret. A kislányok fontoskodva dicsekszenek:

– Vezető néni, tessék nézni, mit hoztam, süteményt. – Tessék nézni, mim van, narancsom. – Én kolbászt hoztam. – Én sajtos kenyeret. – Én csak üres kenyeret hoztam – jelenti ki hatásosan az egyik kislány.

– Nem igaz, egy tojása is volt neki – árulkodik egy kisfiú.